

Stopień naukowy: doktor

Stanowisko: adiunkt w Katedrze Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego oraz Katedrze Literatury Współczesnej i Krytyki Literackiej

Funkcje:

- członek zespołu do spraw reformy studiów
- sekretarz i członek komisji rekrutacyjnych na studia stacjonarne i niestacjonarne
- wieloletni sekretarz redakcji „Nowej Polszczyzny”
- nauczyciel języka polskiego w VIII Prywatnym Akademickim Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie

Zainteresowania naukowe i problematyka badań:

- literatura współczesna
- obraz Zagłady w literaturze polskiej
- dydaktyka literatury i języka polskiego (w perspektywie antropocentrycznej i antropologicznej)
- interpretacja dzieła literackiego w szkole (teoria/projektowanie/praktyka)
- literatura jako forma aktywności twórczej – warsztaty literackie
- twórczość Tadeusza Różewicza, Sławomira Mrożka, Juliana Tuwima, Zbigniewa Herberta, Wisławy Szymborskiej, Stanisława Barańczaka, Irit Amiel, Marcina Świetlickiego, Doroty Masłowskiej...

Wybrane publikacje:

Monografie:

1. *Proza Tadeusza Różewicza*, Kraków 2006.
2. *Pakt dla szkoły. Zarys koncepcji kształcenia ogólnego* (współautorstwo: Z.A. Kłakówna, P. Kołodziej), Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2011.
3. *Ani rytuał, ani karnawał? O interpretacji tekstu literackiego w szkole (ponadgimnazjalnej): warunki? strategie? perspektywy*, Kraków 2014.

Programy i podręczniki:

1. *To lubię! Program nauczania języka polskiego w klasach I–III liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego oraz w klasach I–IV technikum*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2002 (współautor).
2. *To lubię! Podręcznik do języka polskiego. Kształcenie kulturowo-literackie, Klasa I, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2002 (współautor).
3. *To lubię! Podręcznik do języka polskiego. Kształcenie kulturowo-literackie, Klasa II, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2003 (współautor).
4. *To lubię! Podręcznik do języka polskiego. Kształcenie kulturowo-literackie, Klasa III, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2004 (współautor).

Pomoce dydaktyczne dla uczniów i nauczycieli:

1. *Plan pracy z programem i podręcznikami „To lubię!”*. Pierwsza klasa liceum, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2002.
2. *Plan pracy z programem i podręcznikami „To lubię!”*. Druga klasa liceum, Wydawnictwo Edukacyjne, 2003.
3. *Plan pracy z programem i podręcznikami „To lubię!”*. Trzecia klasa liceum, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2004.
4. *Nowa matura bez korepetycji. Zadania do pracy z tekstem. Książka dla ucznia i nauczyciela. Część III*, Kraków 2006 (współautorstwo: P. Kołodziej).

Szkice interpretacyjno-metodyczne w książkach nauczyciela:

1. *To lubię! Książka nauczyciela. Klasa I, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum, część I*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2002, s. 46–48, 88–99, 109–124, 135–183.

2. *To lubię! Książka nauczyciela. Klasa I, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum, część II*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2003, s. 6–46, 97–115, 159–200, 209–251, 268–271.
3. *To lubię! Książka nauczyciela, Klasa II, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2004, s. 349–364.
4. *To lubię! Książka nauczyciela, Klasa III, liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum*, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2006, s. 224–298, 302–303, 318–340, 366–374.

Rozdziały w monografiach wieloautorskich:

1. *Czy Chrystus grywał w karty? Sacrum w poezji Józefa Barana*, [w:] *Z Bogiem przez wieki. Inspiracje i motywy religijne w literaturze polskiej i literaturach zachodnioeuropejskich XIX i XX wieku*, por red. P. Żbikowskiego, Rzeszów 1998.
2. *Kobieta i mężczyzna w prozie Kornela Filipowicza*, [w:] *Kornel Filipowicz. Szkice do portretu*, red. S. Burkot, J.S. Ossowski, J. Rozmus, Kraków 2000.
3. *Kiedy tragedia jest już niemożliwa*, [w:] *W świecie literatury i teatru. Sztuka współczesności*, pod. red. E. Łubieniewskiej, Kraków 2006.
4. *O zapomnieniu i „pracy pamięci”. Od Prousta do Szymborskiej*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historicolitteraria VIII*, vol. 58, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2008.
5. *Warunki interpretacji tekstu literackiego w szkole ponadgimnazjalnej. Na przykładzie fraszki Jana Kochanowskiego „Do gór i lasów”*, [w:] *Między szkołą a uniwersytetem. Odbiorcy w nowych podręcznikach dla reformującej się szkoły średniej*, Poznań 2008.
6. *Pamięć i tekst. Wypowiedzenie Zagłady w „Czarnych sezonach” Michała Głowińskiego*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Historicolitteraria IX*, vol. 67, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2009.
7. *Wolność jak chałwa? O uwarunkowaniach szkolnego dialogu interpretacyjnego*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia at Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia I*, red. M. Jędrychowska, M. Sienko, J. Waligóra, Kraków 2010.
8. *Konie i detektywi. Szkolne perspektywy refleksji nad mechanizmami powstawania i oddziaływania literackiej opowieści*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia at Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia II*, red. M. Jędrychowska, D. Łazarska, E. Mikoś, Kraków 2010.
9. *Mistrz i nauczyciel? zaniedbany archetyp*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia at Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia III*, red. M. Jędrychowska, M. Szymańska, Kraków 2011.
10. *Między Wschodem a Zachodem. O nauczycielskich rozterkach, autorytecie władzy i władzy autorytetu*, [w:] *Osoba nauczyciela. Polonista przewodnikiem ucznia po meandrach wiedzy*, red. G. Różańska, Słupsk 2011.
11. *Mała ojczyzna pamięci. Uobecnianie nieobecnego w „Drzwiach” Tadeusza Różewicza*, [w:] *Mała ojczyzna wobec wielokulturowej Europy*, red. G. Różańska, Pruszcz Gdański, Słupsk 2013.
12. *Barańczak niepoważny. Zabawy bardzo przyjemne i nader pożyteczne*, [w:] *Humor w perspektywie kulturowo-językowej*, red. M. Karwatowska, L. Tymiak, Lublin 2013.
13. *Honor albo trzy pojedynki w Lalce. Lekcja języka polskiego jako wycieczka antropologiczna*, *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia at Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae*, red. M. Szymańska, Kraków 2013.
14. *Martwy podniecony mężczyzna... O bohaterze utworów Marcina Świetlickiego*, [w:] *Mężczyzna w literaturze i kulturze*, red. G. Różańska, Pruszcz Gdański–Słupsk 2014.
15. *Mężczyzna i kobiety w twórczości Marcina Świetlickiego*, [w:] *O płci, ciele i seksualności w kulturze i historii*, red. M. Karwatowska, R. Litwiński i A. Siwiec, Lublin 2014.

Artykuły:

1. *Chińczyk na lekcji, czyli „Rwanie bzu” Juliana Tuwima na zajęciach z języka polskiego*, „Ojczyzna-Polszczyzna” 1996, nr 1.
2. *Wojna na śmiech przełożona. Metaforyka batalistyczna w twórczości J. Barana*, „Ojczyzna-Polszczyzna” 1996, nr 3.

3. *Trzy gramy optymizmu. „Radość pisania” Wisławy Szymborskiej w pierwszej licealnej*, „Nowa-Polszczyzna” 1997, nr 3.
4. *Historia pewnego sprawdzianu i co z niej wynika* (współautor: Piotr Kołodziej), „Nowa-Polszczyzna” 1998, nr 5.
5. *Podniebienie Wallenroda*, „Nowa-Polszczyzna” 1999, nr 2.
6. *Mapa kultury. O kształceniu literackim w szkole średniej*, „Polonistyka” 1999, nr 8.
7. *Czytanie Tuwima. Wokół wiersza „W lesie”*, „Polonistyka” 2000, nr 2.
8. *Porozmawiajmy o bohaterach* (część I–III), „Nowa Polszczyzna” 2001, nr 1–3.
9. *Barbarzyńcy szukają krawca*, „Nowa Polszczyzna” 2002, nr 2.
10. *Ważne, ważniejsze, najważniejsze...*, „Nowa Polszczyzna” 2002, nr 3.
11. *Co to znaczy „czytać w kontekście”? Interpretacja wiersza Tadeusza Różewicza „Z domu mojego” w pierwszej licealnej*, „Nowa Polszczyzna” 2002, nr 5.
12. *Co musi być w tle szkolnego działania polonisty?* (współautorstwo: B. Chrzęstowska), „Polonistyka” 2004, nr 3.
13. *Fragmentem w całość. O nowej maturze i innych osobliwościach*, „Nowa Polszczyzna” 2004, nr 5.
14. *Sterować i kontrolować. O projekcie „Podstawy programowej” kształcenia polonistycznego*, „Nowa Polszczyzna” 2005, nr 2.
15. *„Świat nam się wymyka”. O absurdzie istnienia w trzeciej ponadgimnazjalnej*, „Nowa Polszczyzna” 2005, nr 4.
16. *Weryfikacje i transformacje. O wczesnej prozie Tadeusza Różewicza*, „Ruch Literacki” 2005, z. 3.
17. *„Polonista po przejściach”. O kłopotach z interpretacją (nie tylko szkolną)*, „Nowa Polszczyzna” 2006, nr 4–5.
18. *Skazani na „ciężkie norwidy”*, „Polonistyka” 2007, nr 10.
19. *Czy myślenie ma przyszłość? „Cesarz” Ryszarda Kapuścińskiego w szkole ponadgimnazjalnej*, „Nowa Polszczyzna” 2007, nr 1.
20. *Liczebniki w naszym życiu, czyli o ojczyściej edukacji słów kilka*, „Polonistyka” 2009, nr 5.
21. *Puder nie pomoże*, „Gazeta Wyborcza” z dnia 24.05.2010.
22. *Wiersz wobec Zagłady. O problematyzowaniu lektury („Chaskiel” Tadeusza Różewicza i „Ballady i romanse” Władysława Broniewskiego)*, „Polonistyka” 2014, nr 7.

Wybrane konferencje naukowe:

1. *Z Bogiem przez wieki. Inspiracje i motywy religijne w literaturze polskiej i literaturach zachodnioeuropejskich XIX i XX wieku*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie, Rzeszów 28–31 maja 1996 r.
2. *Życie i twórczość Kornela Filipowicza*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Kraków 27–29 października 1998 r.
3. *Polowanie na postmodernistów*, Maniowy 20–22 kwietnia 2001 r.
4. I–VII Ogólnopolskie Spotkanie Nauczycieli Języka Polskiego Szkół Ponadgimnazjalnych, Kraków 2002–2007.
5. *Aspekty kształcenia polonistycznego w zreformowanym liceum*, Kraków 2005.
6. *Przed „nową maturą”*, Gdańsk 2005.
7. *Między szkołą a uniwersytetem. Odbiorcy w nowych podręcznikach dla reformującej się szkoły*, Poznań 2006.
8. *Koncepcja kształcenia kulturowego w ramach języka polskiego jako szkolnego przedmiotu nauczania w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum*, Wilno 2006.
9. 22 Krajowe Targi Książki Edukacyjnej, Warszawa 15–18 marca 2007 r.
10. XIII Jesienna Szkoła Dydaktyków Literatury i Języka: *Dydaktyka literatury i języka polskiego. Tradycje - Współczesność - Perspektywy*, Kraków 2007.
11. Jubileusz 50-lecia Katedry Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego, Kraków 2008.
12. XIV Jesienna Szkoła Dydaktyków Literatury i Języka: *O polonistyczną tożsamość absolwentów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych*, Kraków 2009.
13. *Osoba nauczyciela w edukacji polonistycznej*, Ustka 2010.
14. V Kongres Obywatelski: *Podmiotowi Polacy - Podmiotowa Polska*, Warszawa 2010.

15. VI Kongres Obywatelski: *Jaki rozwój, jaka edukacja - wielkie przewartościowanie*, Warszawa 2011.
16. XV Jesienna Szkoła Dydaktyków Literatury i Języka: *Kondycja słowa w edukacji polonistycznej. Uczeń - Teksty - Komentarze - Kultura*, Kraków 2011.
17. *Mała ojczyzna wobec wielokulturowej Europy*, konferencja międzynarodowa, Ustka 2012.
18. *Humor jako wartość w języku, literaturze, edukacji i kulturze*, konferencja międzynarodowa, Lublin 2012.
19. *Mężczyzna w kulturze. Kultura - Literatura - Język - Dydaktyka*, konferencja międzynarodowa, Ustka 2013.
20. *Płeć, ciało i seksualność w języku, edukacji, kulturze i sztuce*, konferencja międzynarodowa, Chełm 2013.
21. XVI Jesienna Szkoła Dydaktyków Literatury i Języka Polskiego: *Miejsca wspólne i odmienne. Dydaktyka literatury i języka polskiego w kręgu tradycji KEN?*, Kraków 2013.
22. *Lęk – ból – cierpienie w tekstach wielkich twórców kultury polskiej XX i XXI wieku*, Akademia Pomorska, Ustka, 5–7 czerwca 2014.
23. *Media w przestrzeni edukacyjnej*, UMCS, Lublin, 25–26 września 2014.
24. *Komunikacja międzykulturowa*, Instytut Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, 17–18 listopada 2014 r.

Organizacja konferencji naukowych:

Jesienna Szkoła Dydaktyków Literatury i Języka Polskiego (2008).

Współpraca zagraniczna:

- Litwa: Lietuvos Edukologijos Universitetas, Stowarzyszenie Polonistów na Litwie, Wilno (wykłady i warsztaty w ramach programu ERASMUS)
- Węgry: Eötvös Loránd University (ELTE), Budapeszt (wykłady i warsztaty w ramach programu ERASMUS)

Współpraca z instytucjami edukacyjnymi, społecznymi, kulturalnymi:

- Prywatne Akademickie Centrum Kształcenia w Krakowie – nauczanie języka polskiego (VIII Prywatne Akademickie Liceum Ogólnokształcące); prowadzenie zajęć w ramach edukacji artystycznej (teatr).
- Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (udział w konferencjach z cyklu Kongres Obywatelski; przygotowanie publikacji *Pakt dla szkoły*).
- Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie oraz Samorządowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Częstochowie (wykłady i warsztaty dla nauczycieli różnych typów szkół).
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie (egzaminator tzw. nowej matury).
- Śródmiejski Ośrodek Kultury w Krakowie oraz Miejski Ośrodek Kultury w Opolu (wykłady, dyskusje panelowe).
- Fundacja „Będzie lepiej” ks. Mieczysława Malińskiego i Teatr Groteska (współpraca artystyczna).

Nagrody i wyróżnienia:

Wyróżnienie Rady Polskiej Akademii Umiejętności za serię podręczników licealnych *To lubię!*

Kontakt: jawa@up.krakow.pl